

nju i treba da sruši mnoge predrasude koje su nastale kroz vjekove zbog međusobnog nepovjerenja i nepoznavanja.

Sud o tom prvom teološkom ekumenskom simpoziju u nas možemo izraziti kratkom rečenicom: »Bogu hvala! Zadovoljni su učesnici, zadovoljni su i najodgovorniji na jednoj i na drugoj strani. To znači da se možemo radovati i nadati da će se u tom duhu i nastaviti.«

Al. Turk

PALESTINA — LITURGIJA — ŽIVOT

Pružila mi se rijetka sreća posjetiti Svetu zemlju. Samo je jedna na kugli zemaljskoj i s njom se nijedna druga ne može mjeriti. Prilika je bila takva da sam, u dragom društvu brata po krvi i franjevačkog mladomisnika Nediljka Jerkan, u samih šest dana prošao kroz glavna palestinska svetišta slaveći u njima Euharistiju. Duhovni mi je vođa uz Bibliju bio o. Berard Barčić sa svojom knjigom »S Pavlom VI u Kristovoj domovini« (Makraska 1965). Zatim sam dvanaest dana proveo kod subraće tik uz Genezaretsko jezero gdje Bračanin o. Jeronim Brizić njeguje plantaže voća i povrća. Svakog sam jutro rano misio uz crkvu na »Gori blaženstva«. Nezaboravni su mi zauvijek ostali silasci s brda k jezeru u kojemu se odrazivao žar jutarnjeg sunca kasne, ondje još uvijek tople jeseni. Imao sam prilično vremena ne samo da gledam očima i srcem nego također i da čitam i razmišljam.

Zadnji mi je vanjski poticaj za pohod Svetoj zemlji bio susret s jednim našim mladim franjevcem u domovini koji se bio tek vratio iz Palestine. Oduševljeno mi je govorio kako bi je morao posjetiti svatko koji želi o Evandjelju misliti i govoriti kontrektno, doživljeno. Imao je pravo. Čak je Renan zapisao da je Palestina 5. Evandjelje. Ona, kao i četiri Evandelja, mogu svakoga zaista duhovno obogatiti.

Postoji mnogostruka sličnost i veza između evanđeoskih spisa i Svete zemlje. Ne mislim samo da nam ona pruža stvarnu pozornicu gdje se odigralo sve ono što je naš Gospodin činio i učio. Pala mi je na pamet i ova usporedba za spomenutu sličnost: kroz zapisanu riječ evanđelista treba prodrijeti u smisao Isusovih djela i govora, u njegovo otajstvo. Nije to lako i čitav život možemo u tome napredovati ali nikada posve uspjeti. I u Kristovu domovinu moramo ponirati kroz sadašnji njezin izgled. Ljuska joj je često opora i gorka.

Malo je koji pedalj zemlje o kojemu bismo sa sigurnošću mogli reći da ga je gazila noga Bogo-čovjeka. Poznata je tvrdnja da je Palestina, unatoč tili-kih stoljeća i svega što su joj ona nanijela, približno ista kao i prije dvije tisuće godina. To je više-manje istina s obzirom na način istočnjačkog života, ali i taj se sve više mijenja industrijalizacijom, modernizacijom poljoprivrede i urbanizacijom. Dakle, i kroz sadašnji izgled Izraela kao države treba proniknuti u prilike Isusova života i u njih se uživjeti.

* * *

Taj me sadašnji izgled Palestine dosta smetao. Po gradskim ulicama na svakom koraku susrećeš crnim kaputom i klobukom odjevene ili barem kakvom kapicom pokrivene židovske zelote. Uz zvukove se betlehemskih i drugih zvona miješa i glas mujezina, često prenašan gromoglasnim megafonom. Istina, i jedni i drugi vjeruju u jednoga, pravoga Boga i s pravom se ističe da su nam židovi i muslimani bliži od pripadnika naravnih religija. No ipak je,

bolno na licu mjesta uvidjeti da je u Izraelu danas samo sto tisuća kršćana, dakle jedva tri po sto svega pučanstva i da taj postotak sve više opada. Još je bolnije što je ta šačica kršćana podijeljena u tridesetak vjeroispovijesti, sekta i obreda. K tome ni tu ne pružamo onaj znak međusobne ljubavi po kojem bi nas drugi mogli prepoznati kao Isusove učenike: »Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome po tome će svi upoznati da ste moji učenici« (Iv 13, 35).

Na Svetu zemlju ipak nisam gledao sumnjičavo. Nisam to mogao već zbog toga jer je ona *slična mojemu rodnom kraju*. To sam odavno znao i osjećao, a sada se još više uvjerio. Brda i kamenja ništa manje nego kod nas, a zemlja suha kao uz naše more jer jedna i druga zna biti po pet, šest mjeseci bez kiše. No obje pružaju barem oskudnu hranu onima koji obrađuju njihova »polja«. Stavio sam tu riječ među navodnike jer engleski pisana »Encyclopaedia Judaica« (9, 165. 170) donosi slike nekih palestinskih krajeva koje ne samo naziva »kraškima« nego za dotične doline upotrebljava međunarodno usvojeni izraz: polje. A kad čovjek sjedi uz Genezaretsko jezero i jede pečenu »ribu sv. Petra«, ne može a da ne misli na naše more između tisuću otoka, samo što jezero nije onako prljavo kao naš Jadran. Bečani znaju za »plavi Dunav«, stručnjak kao što je Wolfgang Pax (»Dove LUI è passato« 107) slavi genezaretske »acque di un azzurre intensissimo«, ali tako mogu govoriti i pisati samo oni koji svoje mlade oči nisu napasli s jadranskih klisura i žala. Kršćanin ipak radije traži bilo kakvu vezu sa Svetom zemljom. Jest, ugodno je misliti na oltaru sv. Nikole Tavelića u Jeruzalemu, ali on nije jedina veza naše i Kristove domovine. Velika je također i njihova prirodna povezanost po mnogovrsnoj sličnosti.

* * *

Osebnost je Svete zemlje označena već u davnoj prehistorijskoj dobi. Tercijar je komad između Sredozemnog mora i pustinjske stepe na istoku odijelio najdubljom, kažu, dolinom na kugli zemaljskoj. Na takve usjekline valjda misli psalmist (94, 4) kad govori da su Božjoj ruci »zemaljske dubine«, što se ne odnosi na more o kojemu govori malo dalje. Riječ je o jordanskoj dolini nazvanoj po rijeci koja spaja Genezaretsko jezero (212 m ispod razine Sredozemnog mora) i Mrtvo more (čija je površina još za skoro 100 m dublja).

Od najstarijih su vremena povijesti Palestinom prolazili putovi između Mesopotamije, biblijske kolijevke čovječanstva, i bogate misirske doline Nile, dakle između Azije i Afrike. Nije ovdje mjesto da se navedu ni sama imena svih naroda koji su tu ostavili tragove što ih ni tisućljeća nisu mogla posve izbrisati. Vrhunska palestinska povijest počinje dolaskom Abrahama iz Ura kaldejskoga. Od Hetita je on teškom mukom uspio (Post 23) za Sarin grob dobiti svoj komadić te zemlje. Otada je ona »obećana« zemlja u koju se vraću njegovi potomci nakon četiri stotine godina boravka i robovanja u Egiptu. Još su sačuvana mnoga mjesta koja svojim imenom, a neka i svojim iskopinama, svjedoče o svemu što nam pripovijedaju knjige Jošue, sudaca, kraljeva, proroka i Makabejaca. S pravom se Palestina naziva zemljom triju glavnih religija: hebrejske, kršćanske i islamske, ali treba priznati da pristaše daleko manje od njih imaju tu svoja najstarija »prava«. No jer su i Židovi tu zemlju, osim Sarina groba, osvojili silom, nema tog pravnik koji bi riješio pitanje tko je tu sve do danas okupator a tko okupirani. Svi bi oni pak kao ljudi, i još više kao jednobosci, mogli živjeti u miru između sebe, ali ljudi nisu uvijek ljudi.

Besmisleno je govoriti što bi sve bilo da nešto nije bilo što je bilo, ali je sigurno da je Sveta zemlja tek po utjelovljenju Boga postala »svetom« i da će po njemu takvom ostati do konca svijeta. Stoga će k njoj uvijek iznova letjeti srca i noge kršćana. Povijest priča koliko su križari žrtvovali da silom osvoje mjesta koja je naš Gospodin posvetio svojim životom, mukom i pro-

slavom. Ono što križari nisu trajno uspjeli to je pošlo za rukom skromnim sinovima asiškog Poverella. Njima dugujemo skoro sve što ondje mi katolici imamo još neka prava. Kod te pomisli naše misli hrle i na našu dalmatinsku Zagoru, Bosnu i Hercegovinu...

* * *

Mnogo je toga u Svetoj zemlji obnovljeno i podignuto u zadnjih sto godina sa strane kršćana. Dosta je spomenuti gradnju dviju veličanstvenih crkava: na Taboru poslije prvog i u Nazaretu poslije drugog svjetskog rata. No daleko više su učinili Židovi u zadnjih pedeset godina i još se više spremaju izvesti. Iskusni te pismeni i usmeni vodiči upućuju na tako reći nebrojena mjesta gdje se zbilo nešto od onoga što su nam zapisala Evandjelja. Nije se čuditi ako je tradicija neke stvari i zamijenila ili čak premjestila, a u svakom slučaju treba ići mnogo dublje od sadašnjih ulica i trgova. Za Jeruzalem kažu da ima i do dvadesetak naslaga, a kako i ne bi, kad u mlađem i daleko manje razaranom Rimu uzalud tražiš svih njegovih sedam brežuljaka.

To je eto Biblija, zapisana ne samo na kumramskim i zatim nebrojenim drugim stranicama pergamene i papirosa, već i uklesana na još postojećim zdanjima, mozaicima i fragmentima 5. Evandjelja. Ako čovjek gleda na sve to samo kao na materijal, onda mu on ne govori mnogo. Neka je taj govor kamenja veleben i drag, ostaje ipak samo okvir koji tolikima znači posve malo, kao što je bio i slučaj s gore spomenutim koji je tu zemlju nazvao 5. Evandjeljem. Razumijemo arheološko i zelotsko oduševljenje sadanjih Izraelaca kao i vjersko-nacionalni fanatizam muslimanske braće prema krajevima uz koje povezuju legende svoga proroka i djela svojih kalifa, ali mi kršćani imamo tu neizmjerljivo više: domovinu Boga propetoga i uskrsloga, dakle živoga. I to onoga koji i dalje živi u svojoj Crkvi. »Za nas je Crkva, doslovno uzeto, tijelo Kristovo: po njoj živi, govori i djeluje Isus kao da bi sada živio, govorio i djelovao u Galileji i Jeruzalemu« (J. Loew, Christusmeditationen 175).

Krist je dakle božanski nazočan u svim djelatnostima Crkve, ali osobito u onoj koja je »vrhunac i izvor svih njezinih djelatnosti« (Konstitucija »Sacrosanctum concilium« 10), u liturgiji. Ono što nam pisana Biblija pruža i što nam Palestina tako osjećajno stavlja pred oči to nam liturgija dariva i daje u posjed našem srcu i čitavu našem biću. *Liturgija je oživljena Biblija*, dogmatika u molitvi, život u kršćanskoj stvarnosti. Taj dar Bogočovjeka po svetim obredima postaje posve naš, po njima se sjedinjujemo s njim i s njegovom braćom svih vremena i naroda. Lijepo je barem jedanput misiti na oltaru gdje piše »Ovdje je Riječ tijelom postala«, ili gdje su stajale Isusove jasle, ili na Sionu tik uz dvoranu zadnje večere, ili na Kalvariji pod velikim mozaikom Raspetoga i njegove Majke, ili na oltaru vjerojatnog Emausa, ili na »mensa Christi« u crkvi Petrova primata, ali ipak znamo da je Žrtva i isti Svećenik na bilo kojem oltaru svijeta. Mogu dani spomenuti celebracija ostati u najdražoj uspomeni kroz cijeli život, ali mudrost traži da smo svjesni kako je i za dušu najzdraviji običan, svagdašnji kruh. Treba se samo čuvati da nam Kristova običajna ljubav ne omrzne kako je Izraelcima bila smrznula mana u pustinji kad su se zaželjeli egipatskih lonaca (Izl 16, 3).

* * *

Mnogo je knjiga napisano o odnosu i vezama Biblije i liturgije. S pravom, jer prva bi bez druge bila zapravo mrtvo slovo i slična albumu fotografskih uspomena, a druga je bez prve kao bez temelja i u nekom smislu bez sadržaja. Stoga bi nam morali biti najdraži svi oni sveti obrasci, obredi i znakovi koji u jedno povezuju ta dva velika Božja dara. Odavna su vjerne duše osjetile u

svetištu Crkve obostrano i zajedničko značenje dvaju stolova: Božje riječi i Božje hrane (»Nasljeduj Krista« IV, 11). Koncil je uzakonio taj izraz, pa će Božjem narodu u buduće, tako se barem smijemo nadati i za to raditi, Euharistija biti još više Isus koji u njoj šuti ali stvarno živi i život daje, a Evanđelje i uopće Biblija Isus koji govori Crkvi i svakoj duši. Na taj način Sin čovječji nastavlja svoj razgovor sa sinovima ljudskim kroz stoljeća.

Pavao VI. je to izrazio ovim riječima u enciklici »Mysterium fidei«: »Svako tko je posebno pobožan presv. Euharistiji i nastoji beskrajnu Kristovu ljubav prema nama uzvratiti velikodušno i bez pridržka, doživjet će i s velikom nutarnjom radosti i strahopočitanjem duboko shvatiti koliko vrijedi život s Kristom sakriven u Bogu. Ujedno će mu biti jasno što znači s Kristom podržavati razgovor koji ovdje na zemlji tvori najsretniji i najuspješniji put k svetosti.«

Taj je biblijski razgovor s Isusom, a s njime također i doživljavanje njegovih zbivanja i osjećaja, svima pristupačan. Dakle ne samo nekima, posebno obdarenima. No ipak te duše više puta ne primaju izvanredna rasvjetljenja samo za sebe već i sa zadaćom da ih drugim priopće, nama svima koji smo previše ispunjeni zemaljskim riječima i događajima. Od ranog srednjeg vijeka u Crkvi je živjelo, a neke je ona proglasila i svetima, na desetke duša koje su opisale svoje više-manje *mistično doživljavanje Isusova zemaljskog života*. Neke su ga osobe doživljavale tako intenzivno da su na svome tijelu nosile i svete Spasiteljneve rane, a u svakom su slučaju s Isusom i za Isusa - Crkvu neizricivo trpjele.

U vezi s gornjim razmišljanjima uprav u Palestini sam se namjerio na djelo, o kojemu prije nisam čuo, s ništa manje od deset omašnih svezaka s punih 5500 strana. Napisala ih je između god. 1943. i 1974. Marija Valtorta (1897.—1961.) pod naslovom »Il poema dell Uomo-Dio«. Na talijanskom je djelo doživjelo 3. izdanje, a sada se sprema i njemački prijevod za koji je već osiguran nakladnik. Iako se djelo svidjelo nekim poznatim teolozima i bibliциstima, a sam je Pio XII. privatno savjetovao neka se tiska, službena se Crkva prema njemu odnosi vrlo suzdržljivo. Valjda u tom djelu čudno nadarene duše, koja je svojoj osjetljivosti mnogo trpjela duševno i tjelesno (kako je opisala u vrlo opširnoj »Autobiografiji«), i nema mnogo a možda ni malo vrhunaravna, ipak običan čovjek ostaje zapanjen s njezina teološkog, biblijskog, psihološkog i geografskog znanja, iznesena skoro bez ikakve stvarne ili rukopisne pogriješke, a za koje znanje još nitko ne zna odakle ga ona ima. O »fenomenu Valtorte« održan je pred dvije godine u Rimu niz predavanja i raspravljavanja, a o njoj će se sigurno još čuti. Barem to se može bez sumnje tvrditi da još nitko nije tako potanko i ujedno točno opisao Svetu zemlju a nije bio u njoj.

Ne bih to djelo ovdje ni spominjao da me ono, samo djelomice pročitano, nije pravo u Palestini potaklo na razmišljanje o *naravnoj podlozi*, jer i ta sigurno postoji, *takvih doživljavanja biblijskih stvarnosti*. Tu pada na pamet mišljenje nekih učenjaka da se u svemiru ništa ne gubi i da su u njemu na svoj način sačuvani svi događaji pa čak i sve riječi koje su kada izgovorene na zemlji. Kao što naši aparati hvataju nevidljive zrake koje nam donose daleko izrečene govore ili slike događaja s druge strane zemaljske kugle, tako nije posve isključeno da postoje posebno osjetljivi i za to od prirode nadareni pojednici kojima kao da malo znače granice ne samo prostora nego i vremena.

Evo što o Mariji Valtorti tvrdi teolog M. Berti koji je proučio njezino stanje i sve što je ona napisala (Autobiografija VI—VII). Imala je takvo pamćenje da je bez poteškoća naučila napamet četiri Evanđelja i cijelu Danteovu »Divina Commedia«. (Značajno je ipak da je za matematiku bila potpuni antitalent). Još veća je bila njezina sensibilnost. Kao djevojčici znali su joj zavezati oči da se okreće oko sebe, a kad bi joj iznenada zapovjedili da se za-

ustavi i da rekne gdje je sjever, ona bi ga ostajući zavezanih očiju točno pokazala a da nikad nije pogriješila. »No ima nešto više. Još je od mladosti osjećala neki čudan ali jasan utisak, kao da nekakvi konci izlaze iz njenih prstiju, idu oko svijeta, hvataju ono što nju zanima i vjerno joj donose. Osjećala se i govorila da se osjeća kao antena koja prima i stoga sposobna da traži, hvata i prenosi događaje i vijesti«. Svakako je čudno što je sve ona znala i napisala o Isusu, Mariji i ostalim, poznatim nam i nepoznatim, evanđeoskim osobama. Priznati je mariolog P. Roschini, prije nepovjerljiv prema tom fenomenu, proučivši njezino djelo do u tančine, ostao tako začuđen da je napisao čitavu knjigu o Mariji u djelima Marije Valterte. Sve skupa — zagonetno!

* * *

Ovo je više usput navedeno jer možda može na neki način kako je zaista moguće da nam sakramentalni svijet liturgije na otajstven način pruža ono što je Krist Gospodin činio i govorio. Dakako, tu smo potpuno na području vjere gdje nam nikakva prirodna tumačenja ne mogu razjasniti nadnaravne stvarnosti. *Euharistijski je Emanuel — Bog s nama u prostoru i vremenu*, ali ujedno i iznad njih. Pravilno je shvaćanje da nam Euharistija »ponazočuje i posadašnjuje« čitavo Isusovo otkupiteljsko djelo, a posebno njegov pashalni misterij. Nikad nećemo u ovom životu shvatiti što sve obuhvaća Isusova svemoguća naredba »Ovo činite meni na spomen«. Poslanica Hebrejima opisuje Krista kao našeg Svećenika i Žrtvu, a uprav ona ističe: »Isus Krist isti je jučer i danas i zauvijek će biti isti« (13, 8). Stari ga zavjet često navješćuje, novozavjetni spisi opisuju njegov zemaljski život kakav se odvijao u Svetoj zemlji, a nama je sve to na raspolaganju po liturgiji. Još više, ona nam omogućuje da čitavo Isusovo otajstvo bude naše, svakoga od nas, toliko da smijemo reći, ne u mističnom zanosu već na temelju kršćanske stvarnosti: »Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni« (Gal 2, 20). I još: »U svome tijelu dopunjujem što nedostaje Kristovim mukama za Tijelo njegovo koje je Crkva« (Kol 1, 24).

Kristov je pashalni misterij bio početak proslave i blaženosti za njegovu ljudsku narav, a nas je počeo pripravljati i uvoditi da po njemu postignemo učešće u nebeskoj liturgiji. Dan za danom je apostolima bilo dano da ugledaju Uskrsloga, nekada pojedinačno, ili više njih zajedno, ili svi skupa: »Ukazivao im se četrdeset dana i govorio im o kraljevstvu Božjem« (Dj 1, 3). A i kad ga nisu vidjeli, svetim su osjećajem osjećali njegovu blizinu. Sve su više i više upoznavali veličinu njegove ljubavi, naročito kad su prema njegovoj naredbi obavljali euharistijski djelotvorni spomen na njega. Time je Isus njima i svima svojim do svršetka svijeta pokazao da nas ljubi do kraja (Iv 13, 1). Sakramentalno se ispunjuje i to na najsavršeniji način njegovo obećanje: »Ja sam s vama do svršetka svijeta« (Mt 28, 20). Ne više samo u Palestini, ne samo katkada, nego posvuda i neprestano. Njegovo se utjelovljenje i otkupljenje produžuje u liturgiji.

Tako su kršćanske duše kroz stoljeća shvaćale Kristovu žrtvu i naše sjeđinjenje s njom. Neka za sve svjedoči sv. Albert koji, zbog svoga prirodoslovnog znanja i teološke izobrazbe i nauke, nije uzalud nazvan velikim. Časoslov donosi ove njegove riječi (3073): »Ovo činite meni na spomen. U tome valja dvoje zapaziti. Prvo naredbu tog otajstva. Drugo, da je spomen-čin Gospodina koji za nas odlazi u smrt. Dakle, veli: ovo činite. Ništa korisnije, ništa ugodnije, ništa spasonosnije, ništa ljupkije, ništa sličnije vječnome životu nije bilo moguće narediti«.

* * *

Euharistija i s njome sva liturgija Crkve-putnice (SC 2) nije samo slika već i zalag buduće slave. Ona nas ujedno krijepi da na ovom svijetu radom

za Boga i braću sebi osiguramo što blaženiju vječnost. Ništa nas više od euharistijske snage ne sili i ne pomaže u trajnom uzvraćanju i izvršavanju ljubavi u oba smjera: vertikalno prema Bogu i horizontalno prema ljudima, osobito bijednima koje bilo vrsti. Stoga, kao bitna dopuna gornjih razmišljanja o Bibliji i liturgiji, kad sam ih uspoređivao sa Svetom zemljom i Euharistijom, nužno mi se namećala njihova primjena na svakidašnji život kršćana i uopće cijele Crkve naših dana. U tom je pogledu bilo ugodno ručati u jeruzalemskoj Casanovi s mladim njemačkim parom. On liječnik, ona medicinska sestra, tek što su svršili studije, otišli su kao protestantski misionari u Tanzaniju i ondje tri godine radili u bolnici. Sada su se vraćali kući jer očekuju djete za koje žele da se rodi u domovini. Lica su im zasjala kad sam im kazao da su te tri godine najbolja duhovna podloga njihove obitelji. Sutradan je za istim stolom sjedio katolik iz USA, suprug i otac, a sada radi u Južnoj Americi kao radio-operater u jednoj katoličkoj instituciji. Takvi eto spadaju u one koji znaju povezati Bibliju, liturgiju i život.*

Martin Kirigin

UREDNIŠTVU LITURGIJSKO—PASTORALNE REVIIJE »SLUŽBA BOŽJA« M A K A R S K A

U broju 3—4 SB/1974. na str. 229—232. Uredništvo je donijelo »izvatke i misli iz pisama dviju djevojaka da se vidi kako mladi kršćani shvaćaju savjest, grijeh, ispovijed, svoj odnos prema Bogu i Isusu Kristu...«

Sa žalošću moram reći, da je šteta, što je SB donijela stvari, koje nisu u redu, a bez ikakva komentara.

Bog nam je dao svoje zapovijedi, da nas po njima vodi u nebo. Ako ih ne budemo obdržavali, Bog će primijeniti svoje sankcije. Bog nije samo neizmjereno dobar, nego i neizmjereno pravedan. Isus Krist nije kao jedan od nas, nego je i Bog! Isus je rekao: Sa strahom in drhtanjem radite na svom spasenju! Na to se ne smije zaboraviti! Bog nije neki dobričina, nego Otac i pravedni sudac!

»Savjest nam je mjerilo težine grijeha! Tako pišu nepotpisane djevojke (Darinka i Placida). Kakva savjest? Ima svakojakih savjesti... Savjest se mora odgajati, izgrađivati prema Božjim zakonima!...

Tu piše jedna od njih: »Evo što mi je rekao prijatelj s vjeronauka: 'Ako djevojka svjesno opsuje Boga, to je veći grijeh nego ako prije braka stupi u intimni odnos s mladićem kojega NEIZMJERNO voli'.« Kako su to neodgovorne komparacije! Slične onima, koje učini prije koju godinu jedan redovnik, koji je ustvrdio da je veći grijeh bogopsovka nego 30 godina živjeti i nevjenčano. To je jako zavodljivo! Kao da je onaj drugi grijeh laki a ne teški! I bogopsovka i bludnost vodi u pakao! BLUDNCI NE ĆE U KRALJEVSTVO NEBESKO! To se ne smije zaboraviti!...

Kako je jadna litaratura namijenjena mladeži za seksualni odgoj, a nigdje se ne vidi šta se smije a šta ne smije u vezi sa seks, nogonom! Tako nedavno dobismo, nažalost, brošuru prevedenu i uvezenu iz Kanade: MUŠKO I ŽENSKO, STVORI IH! Zato mladež daje izjave, kao ove dvije djevojke. Treba mladež odgajati u kršćanskom moralu, kako Crkva traži! — Izvolite donijeti ovaj moj kratki osvrt. Hvala!

Dr. S. Bošnjak

* Tko želi više doznati o sadašnjem stanju u Svetoj zemlji, neka pročita vrlo lijep putopis M. Validžića u ovogodišnjoj »Danici«.